

1. Конституція України, прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28.06.1996 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30.
2. Стаматина М.В. Поняття та сутність безоплатної правової допомоги в Україні. URL: <http://pb.univd.edu.ua/index.php/PB> (дата доступу 02.10.2018).
3. Чебаненко А.М. Правова допомога і правові послуги – дві великі різниці. *Закон і Бізнес*. 2001. № 7. 17–23 лютого. С. 28.
4. Що таке безоплатна правова допомога та як її отримати? URL: https://minjust.gov.ua/legal_aid (дата доступу 02.10.2018).

**Хоменко Вікторія Михайлівна,
Савченко Валерія Олександрівна,**
студентки

Науковий керівник –

Наливайко Лариса Романівна,
*професор кафедри загальноправових
дисциплін юридичного факультету
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ,
доктор юридичних наук, професор,
Заслужений юрист України*

ДЕРЖАВНІ ГАРАНТІЇ ОСОБАМ ДЛЯ НАДАННЯ БЕЗОПЛАТНОЇ ПРАВОВОЇ ДОПОМОГИ: УДОСКОНАЛЕННЯ МЕХАНІЗМУ ЇХ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

У законодавстві України важливу роль відведено захисту та охороні прав та свобод людини і громадянина як демократичній, соціальній правовій державі закріплено право особи на отримання правової допомоги, що закріплено у статті 59 Конституції України.

Гарантія надання особи щодо надання як правової допомоги так і безоплатної належить не тільки до конституційно-правового обов'язку держави, але також стосується взятих Україною міжнародно-правових зобов'язань відповідно до положень Загальної декларації прав людини, яка була створена у 1948 році. Європейської Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (1950 рік), Міжнародного пакту про громадянські і політичні права (1966 року).

До створення Закону України «Про безоплатну правову допомогу»

гу» незважаючи на законодавчо закріплене право особи на правову допомогу в Україні не існувало дієвого механізму її реалізації. Лише з моменту прийняття вище зазначеного закону був започаткований інститут правової допомоги, який закріпив право особи на безоплатну правову допомогу та визначив правові гарантії її реалізації.

З моменту набрання чинності Закону України «Про безоплатну правову допомогу», а саме від 2 червня 2011 року в країні здійснено чимало заходів спрямованих на реалізацію інституту правової допомоги.

Як приклад, можна привести роботу виконану Міністерством юстиції України, а саме створення мережеских громадських приймалень, з метою набуття правових знань малозабезпеченим громадянам.

Визначальними принципами надання правової допомоги, що гарантується державою, відповідно до нового Закону є її доступність та якість. Відповідно до Закону безоплатна вторинна правова допомога фінансується за рахунок видатків Державного бюджету України.

Закон передбачає надання двох видів безоплатної правової допомоги – первинної та вторинної.

Безоплатна первинна правова допомога охоплює:

- надання правової інформації;
- надання консультацій і роз'яснень з правових питань;
- складання заяв, скарг та інших документів правового характеру (крім процесуальних);
- надання допомоги в забезпеченні доступу осіб до безоплатної вторинної правової допомоги та медіації.

Звернення про надання безоплатної первинної допомоги надсилаються або подаються безпосередньо до центральних та місцевих органів виконавчої влади, територіальних органів центральних органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування відповідно до їх компетенції, які у свою чергу протягом 30 календарних днів мають надати відповідні правові послуги.

Якщо у зверненні міститься прохання лише про надання правової інформації, то відповідна інформація надається протягом п'ятнадцяти днів з дня отримання звернення.

У разі виникнення ситуації, коли питання, порушені у зверненні, не належать до компетенції органу виконавчої влади чи органу місцевого самоврядування, до якого воно надійшло, таке звернення переадресується у п'ятиденний строк до відповідного органу, про що по-

відомляється особа, яка подала звернення.

Сьогодні безоплатна первинна допомога вже надається: при багатьох органах виконавчої влади діють громадські приймальні, консультативні пункти.

Так, при місцевих державних адміністраціях, центрах соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, виконавчих органах районних, міських рад діють:

- 916 громадських приймалень з надання безоплатної правової допомоги;

- 1761 виїзний консультативний пункт для надання правової допомоги громадянам віддалених районів сільської місцевості.

У системі органів юстиції реалізовано можливість отримання безоплатної первинної правової допомоги;

Зокрема, на базі 745 громадських приймалень, що були створені при управліннях юстиції;

А також 1970 виїзних консультативних пунктів, в роботі яких беруть участь працівники органів юстиції.

Підсумовуючи усе вище зазначене, хочемо підкреслити наступне: важливим фактором успіху у впровадженні Закону України «Про безоплатну правову допомогу» є організація і підтримка ефективного постійного діалогу задля консенсусу з ключових питань формування системи серед головних учасників цього процесу. Насамперед, це адвокатура, а також поліція, державна прикордонна служба, органи місцевого самоврядування, громадські організації. З цією метою за пропозицією учасників круглого столу з питань безоплатної правової допомоги, що відбувся 8 грудня 2011 року, Міністром юстиції у січні 2012 року було утворено робочу групу з удосконалення законодавства про безоплатну правову допомогу під головуванням Першого заступника Міністра юстиції за участі керівників основних громадських організацій адвокатури, офісів громадського захисту, представників заінтересованих центральних органів виконавчої влади.

---

1. Конституція України- від 28.06. 1996 року- № 254к/96-ВР//ВВР України – 1996 рік - № 30.- ст. 141.

2. Закон України «Про безоплатну правову допомогу» від: 09.04.2012 року- [Електронний ресурс]- Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/n0008323-12>

3. Міністерство юстиції України-офіційний сайт-[Електронний ресурс]- Режим доступу:<http://old.minjust.gov.ua/19814>

4. Стаматіна М. В. Адміністративно-правова характеристика інституту правової допомоги в Україні. -2012 рік